

Sygn. akt II Ca 614/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 października 2013 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSO Jarosław Gołębiowski
Sędziowie	SSO Stanisław Łęgosz SSR del. Lucyna Szafrńska (spr.)
Protokolant	Paulina Neyman

po rozpoznaniu w dniu 14 października 2013 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie sprawy z powództwa małoletniego K. J. reprezentowanego przez przedstawicielkę ustawową A. Ś.
przeciwko M. J.

o alimenty

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb.

z dnia 10 czerwca 2013 roku, sygn. akt III RC 265/13

oddala apelację.

Sygn. akt II Ca 614/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 10 czerwca 2013 roku Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. zasądził od pozwanego M. J. na rzecz jego małoletniego syna K. J. urodzonego (...) alimenty w kwocie po 200 złotych miesięcznie, poczynając od dnia 6 maja 2013 roku, płatne z góry w terminie do 10-tego każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminu płatności którejkolwiek z należności do rąk przedstawicielki ustawowej małoletniego - A. Ś., oddalił powództwo w pozostałej części, nie obciążył stron nieuiszczonymi kosztami sądowymi, które przejął na rachunek Skarbu Państwa, zniósł wzajemnie koszty procesu między stronami, nadał wyrokowi w punkcie pierwszym rygor natychmiastowej wykonalności.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły przytoczone poniżej ustalenia i zarazem rozważania Sądu Rejonowego:

K. Ś., urodzony (...) w P., jest synem A. O. Ś. i M. J..

A.Ś.ma 43 lata, posiada wykształcenie średnie ~ technik ekonomista. Ostatnio pracowała w (...)w wymiarze połowy etatu z wynagrodzeniem w wysokości 1400 - 1800 zł brutto. Po urodzeniu powoda do dnia 12.02.2013 roku otrzymywała zasiłek macierzyński w wysokości 1208,06 zł miesięcznie. Aktualnie nie pracuję, przebywa na zwolnieniu lekarskim z uwagi na kontynuowanie leczenia psychiatrycznego. Za miesiąc luty 2013 roku otrzymała zasiłek chorobowy w wysokości 422,66 zł netto, za marzec w wysokości 818,91 zł netto, za kwiecień i maj w wysokości po 792,76 zł netto. Otrzymuje także zasiłek rodzinny na trójkę dzieci w wysokości 539 zł miesięcznie.

Matka małoletniego powoda ma również na utrzymaniu dwie córki: 14-letnią, na którą otrzymuje alimenty w wysokości po 450 zł miesięcznie i 6-letnią, na którą otrzymuję alimenty w kwocie po 700 zł miesięcznie. Od grudnia 2011 roku do 28 kwietnia 2013 roku mieszkała z pozwanym w konkubinacie. Po osadzeniu M. J. w Areszcie Śledczym mieszka tylko z dziećmi w wynajmowanym mieszkaniu. Na koszty utrzymania mieszkania składają się: czynsz z odstępnym w wysokości 840 zł, opłaty za energię elektryczną w wysokości 80 zł miesięcznie, opłaty za gaz - 20 zł miesięcznie, za wodę - 60 zł miesięcznie.

K. J. ma 9 miesięcy. Choruje na atopowe zapalenie skóry. Matka ponosi na niego następujące miesięczne wydatki: leczenie i zakup środków higienicznych około 200 zł, zakup pampersów i chusteczek około 300 zł, zakup ubrań około 200 zł, zakup jedzenia około 300 zł miesięcznie.

M. J.ma 28 lat, z zawodu jest grafikiem komputerowym. Od 2008 roku do stycznia 2011 roku odbywał karę pozbawienia wolności orzeczoną za przestępstwa oszustwa. W styczniu 2011 roku został warunkowo przedterminowo zwolniony. W 2012 roku odwołano mu warunkowe przedterminowe zwolnienie, z uwagi na popełnienie przestępstwa polegającego na jeździe rowerem pod wpływem alkoholu. W Areszcie Śledczym w P.(...) został osadzony w dniu 28 kwietnia 2013 roku. Przewidywany terminy zakończenia odbywania kary pozbawienia wolności przypada na dzień 12 kwietnia 2015 roku. W jednostce penitencjarnej jest zatrudniony nieodpłatnie.

Od końca listopada 2012 roku do dnia 7 marca 2013 roku pracował w P. jako grafik - fotografik z wynagrodzeniem miesięcznym 1500-1600

euro. Jego koszty utrzymania wynosiły wówczas około 800 euro miesięcznie. Na utrzymanie syna przesyłał co miesiąc około 500 euro.

Powyższe ustalenia faktyczne, Sąd Rejonowy poczynił w oparciu o zeznania pozwanego i przedstawicielki ustawowej powoda albowiem nie znalazł postaw do podważenia ich wiarygodności.

Sąd Rejonowy zważył, iż powództwo jest zasadne w części. Podstawę prawną żądania powoda stanowi art. 133 § 1 k.r.o., w myśl którego rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie samodzielnie się utrzymać chyba, że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania.

Sąd I instancji uznał, iż w niniejszej sprawie jest poza sporem, iż spełnione zostały wszystkie w/w przesłanki warunkujące konkretyzację w drodze orzeczenia sądowego obowiązku alimentacyjnego. Niewątpliwie bowiem, powód jest małoletni i nie jest w stanie samodzielnie zapewnić sobie stosownych środków utrzymania. Nie posiada także majątku. Okoliczności tych nie kwestionował także pozwany.

Do rozważenia pozostało, zatem ustalenie zakresu świadczeń alimentacyjnych obciążających pozwanego.

Przy ustalaniu zakresu obowiązku alimentacyjnego rodziców wobec dzieci należy wziąć pod uwagę, iż obowiązani są oni dostarczać dziecku środki do zaspokojenia zarówno jego potrzeb fizycznych (żywienia, mieszkania, odzież, środki higieny osobistej i leczenia) jak i duchowych (kulturalnych).

Należy przy tym mieć na uwadze, iż w drodze świadczenia alimentacyjnego zaspokojeniu podlegają jedynie usprawiedliwione potrzeby dziecka.

Przy ocenie, które z potrzeb uprawnionego są usprawiedliwione trzeba uwzględnić z jednej strony zakres i rodzaj tych potrzeb, z drugiej zaś możliwości majątkowe i zarobkowe zobowiązanego (art. 135 k.r.o.).

Przy ustalaniu zakresu usprawiedliwionych potrzeb małoletniego powoda Sąd Rejonowy wziął także pod uwagę, iż ma on prawo do równej stopy życiowej z rodzicami i to zarówno wtedy, gdy żyje on z nimi wspólnie, jak i wtedy, gdy żyje oddzielnie.

Uwzględniając powyższe rozważania Sąd I instancji określił usprawiedliwione potrzeby K. J. na kwotę około 500 -600 zł miesięcznie. Kwota ta obejmowała min. wydatki na zakup wyżywienia, środków czystości, ubrania. Tak skalkulowane potrzeby powoda są adekwatne do przeciętnego standardu życia jego rodziców.

Sąd Rejonowy wskazał , iż zgodnie z tezą IV wytycznych Sądu Najwyższego z 1987 roku w sprawach alimentacyjnych możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego określają zarobki i dochody jakie by osiągał przy pełnym wykorzystaniu swych sił fizycznych i zdolności umysłowych, nie zaś rzeczywiste zarobki i dochody zobowiązanego.

Pozwany aktualnie nie jest zatrudniony odpłatnie w warunkach więziennych, jednakże pracując za granicą po urodzeniu się syna i licząc się z możliwością odbywania kary pozbawienia wolności, z uwagi na odwołanie warunkowego przedterminowego zwolnienia, winien on poczynić oszczędności na poczet przyszłych alimentów na rzecz syna. Miał taką możliwość, gdyż jak sam zeznał zarabiał około 1500 - 1600 euro miesięcznie, na swoje utrzymanie wydawał około 800 euro, zaś na utrzymanie syna przysyłał 500 euro. Pozostawała mu więc kwota około 200-300 euro miesięcznie.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Rejonowy ustalił od pozwanego na rzecz syna alimenty w kwocie po 200 zł miesięcznie, co realizuje zasadę prawa do równej stopy życiowej dzieci oraz rodziców, a także nie przekracza możliwości majątkowych pozwanego. Pozostała część usprawiedliwionych potrzeb powoda pokrywać będzie z własnych dochodów jego matka, która także obciążona jest obowiązkiem alimentacyjnym. Wykonywanie tego obowiązku przez matkę w pozostałym zakresie polegać będzie na osobistych staraniach o utrzymanie i wychowanie dziecka (art.135§2 k.r.o.).

Na podstawie art. 333§1 pkt 1 k.p.c. Sąd I instancji orzekł o rygorze natychmiastowej wykonalności. O kosztach procesu rozstrzygnął na podstawie art. 100 k.p.c.

Sąd Rejonowy zwolnił strony od ponoszenia nieuiszczonych kosztów sądowych z uwagi na ich trudną sytuację materialną (art. 100§2 kscu).

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany M. J. zaskarżając orzeczenie w całości. Skarżący zarzucił Sądowi Rejonowemu , że zasądził od niego alimenty na rzecz syna pomimo , iż pozwany obecnie przebywa w Areszcie Śledczym gdzie odbywa karę pozbawienia wolności , jest zatrudniony na terenie jednostki lecz nieodpłatnie , nie posiada żadnego majątku ani żadnego dochodu. Ponadto pozwany podniósł , iż pracując za granicą po urodzeniu syna nie był w stanie poczynić oszczędności na zaspokojenie potrzeb dziecka w razie odwołania warunkowego przedterminowego zwolnienia i osadzenia go zakładzie karnym. Pozwany wskazał , że pracując w P. kilkakrotnie przyjeżdżał do kraju co łączyło się z wydatkami , musiał spłacić również długi zaciągnięte przed wyjazdem.

Pozwany zarzucił również Sądowi I instancji , że wydając wyrok w sprawie kierował się domniemaniami i przypuszczeniami stwierdzając , iż w sprawach alimentacyjnych bierze się pod uwagę możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego a nie rzeczywiste zarobki, nie biorąc pod uwagę faktycznej sytuacji pozwanego , który nie jest w stanie płacić żadnych alimentów .

W konkluzji pozwany M. J. wniósł o zmianę wyroku i oddalenie powództwa w całości.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Sąd Okręgowy uznał apelację za niezasadną.

W świetle pełnych i prawidłowych ustaleń Sądu I instancji brak jest podstaw do twierdzenia, iż ustalona na kwotę 200 zł miesięcznie wysokość alimentów, które winien zaspokajać pozwany zobowiązany do alimentacji przewyższa jego możliwości zarobkowe i majątkowe. Sąd Okręgowy podziela w pełni stanowisko Sądu Rejonowego, iż potrzeby małoletniego powoda winny być zaspokajane przez oboje rodziców. Wbrew twierdzeniom pozwanego Sąd Rejonowy wydając zaskarżone orzeczenie uwzględnił sytuację pozwanego, czemu dał wyraz zasądzając od niego kwotę 200 zł miesięcznie tytułem alimentów, jednocześnie ustalając potrzeby małoletniego na kwotę 500-600 zł miesięcznie. Matka małoletniego powoda zatem w większej części obciążona jest obowiązkiem pokrywania kosztów utrzymania uprawnionego. Niedopuszczalne jest aby przerzucać cały obowiązek alimentacyjny na matkę małoletniego powoda, do czego zmierza treść apelacji, tylko dlatego, że pozwany odbywa karę pozbawienia wolności i nie jest zatrudniony odpłatnie w Areszcie Śledczym gdzie przebywa.

Dalsze rozważania Sądu Okręgowego na temat ustalenia możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do świadczeń alimentacyjnych, który odbywa karę pozbawienia wolności sprowadza się do powołania uchwały Sądu Najwyższego z dnia 26.05.1995 (III CZP 178/94, OSN z 1995 r, poz 136), zgodnie z którą możliwości zarobkowe zobowiązanego do alimentacji, który odbywa karę pozbawienia wolności i nie jest zatrudniony, ustala się według zasad określonych w art. 135 k.r.o. Zgodnie z powołanym artykułem, zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego. W tym twierdzeniu Sąd Najwyższy podkreślił, że uregulowanie zakresu alimentacyjnego nie jest zależne od tego gdzie zobowiązany do alimentacji przebywa. Kryteria oceny pozostają niezmiennie zarówno wobec osoby pozbawionej wolności, jak i osoby, która nie popadła w konflikt z prawem.

Przyjęcie takiego stanowiska oznacza również, że zawsze, w takich przypadkach, znajdzie zastosowanie art. 136 powołanej ustawy, który stanowi, że jeżeli w ciągu trzech lat przed dochodzeniem świadczeń alimentacyjnych osoba, która była do nich zobowiązana, zrzekła się praw majątkowych lub w jakikolwiek sposób uszczupliła swój majątek, nie uwzględnia się wynikłej z tego tytułu zmiany przy określeniu wysokości świadczenia alimentacyjnego. Fakt wykonywania wobec zobowiązanego do alimentacji kary pozbawienia wolności nie może usprawiedliwiać wynikającej stąd zmiany w jego możliwościach zarobkowych. Biorąc pod uwagę, że zgodnie z ukształtowanym w orzecznictwie poglądem, ważnym powodem niekorzystnych zmian w sytuacji zarobkowej zobowiązanego są z reguły okoliczności od niego niezależne (np. pogarszający się stan zdrowia), a z zależnych tylko takie, które zmierzają do zwiększenia w przyszłości możliwości zarobkowych (np. podjęcie studiów), Sąd Najwyższy w uzasadnieniu powołanej wyżej uchwały przyjął, że utrata lub zmniejszenie zarobków, spowodowane odbywaniem kary pozbawienia wolności, nie powinno być, stosownie do art. 136 k.r.o, uwzględniane przy ustalaniu świadczeń alimentacyjnych. Prowadzi to do wniosku, że w takich wypadkach kryterium oceny możliwości zarobkowych zobowiązanego do alimentacji stanowią zarobki, jakie realnie mógłby on uzyskiwać przebywając na wolności.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.